

L a t w e e f c h u N w i s e s .

Nr. 23. Zettortdeenâ 7tâ Juni 1845.

• D e h l e s (Blutegel).

Septimi mehneschi sebbatu, ka isgabhjuschâ ruddeni, zeenigi awischu apgahdataji wehlaitees no deblu kobyschanas sinnacht, nu jo gaischaki speshchu isteikt, kâ sawas dehles turreu. Isgabhjuschu wafforu kahdas 300 pee sawahm 18 peekrahju klabt un ar daktera wehleschanu, scho isgabhjuschu seemu dauds, dauds zilwekeem palihdjeju, un tomehr man ne weena patte dehle naw pohstâ gahjuse. Wissa sinnaaschana irr schi: ka peesihduschas dehles ne waijaga ar warru is-speest un no affiniim tibriht, bet pa trim, tschetrachm stiprâ allâ eemest, brihtinu mehrzeht tad itt leegi laujahs isspeest. Bet stipram allum waijaga buht. Arri warr ettiku nemt un 3 daklas uhdena peelcet, un eeffsch ta pa bischkin dehles mehrzeht un isspeest. Kas labs meisters, warr arri pa weenam peesihduschas dehles rohkâ nemt, ar pirkstu prohwees brandwihnâ flappinatu, pa mugguru apbrauziht, un tad itt leegi lauj affiniis isspeest. Bet itt wiffi affini jaispsesch un tad dehles skaidrâ uhdeni jaemett. Tâ labbi apkohptas dehles ohtrâ deenâ atkal sibsch, un kad gribb peelikt, pa 5 glahsinâ listas, pee slimmas meefas turretas, ahtri peesihdabs. 25 dehles eeffsch 10 woi 20 minutehm warr peelikt. — Es 300 dehles turreu tahdâ pohdâ, kur mehrens spannis uhdena ee-eet un plaukflas plattumu pohds tes uhdena paleef, ar stipru, rupju, freflu andeflu apseets. Weenreis par neddelu es nemmu ohtru, skaidri ismasgatu pohdu un sawas dehles leegi no pohda mallas atraidijis, lehju ar wezju uhdeni aschku feetâ, dehles nofkalloju un eeberru skaidrâ pohdâ un uhdeni. Tas irr vreeks, ka tahdas dehles ahtri peekohschabs. Pohds jaturr ehnâ, kur ne saule, ne pa dauds siltums ne warr peetapt. Kad dehles gribb paschâ sibschanâ atneimt, tad pirkstu prohwees brandwihnâ flap-

pinatu pee sibdejeem japeedure, tad tuhdat at-laidisees. No pulka 3 reises peeminnu, ka redseju dehles labbu darrom. Weenam, sirgeem streijobt, bij rittens par kahju gahjis pahri un pehz neddelas kahja sawampe kâ fluzzis; stiprâ wihrs ne ehdis, gulleja waidedams deen un nakti. Pee-lifku 35 dehles, un pa 3 deenahm 25 un wihrs tappe weffels. Ohtrs no sirga krisdams rohku sagruhdis, leelas sahpes zeete un kluë zaur deh-lehm paglabhts. Un 2 jauni puischi, kruhshu gulkâ, jaw pee mirschanas bija; 25 dehles pee kruhtim listas, winnaus isglahbe. Dauds no dehlehm warretu isstahstiht un Deewu flaweju, ka man wehlejis, ne ween sew un sawejeem, bet arri drauceem un zeemineem, dauds behdâs un grehtâs slimmibâs, ar dehlehm palihdseht.

N. B.

• P a t e i z i b a .

Sirsnigu pateizibu salku par to gohdu un mihlestibu, ko muhfu awijses, pehrnajâ gaddâ, 43. nummeri, atraddu. Gan par sebbu mannu pateizibu, labbajs draugs, Zehkabs Eihle, dabbu; bet es arri nu tik winna mihlestibas rakstus pirmreis lassiju.

Irr gan teefa, ka dasch labs gohdigâ jauneklis, dascha deewabihjga meita, ar Deewa schehligu paligu, no Diehrwes-skohlas isgabhjuschu; jo eeffsch 12 gagdeem, kad paharu behrnus ween rehkina, 845 puischi un meitas preeksch eefwehtschanas schê mahziti. Woi no scheem ne rassees dauds, kas buhs saimneeki, saimnezes, kalpi un kalpones un bes tam Zirawas meieris, jahneeki un usraugi, jauns daktera audselnis un jauns mescha waggare, tikkuschi laudis un ustizzigi, flaweri deeneri sawam zeenigam kungam. Arri dauds no zeeminnu nowaddeem sche

fawus behrnus subtijuschi, kas weens wairak, obtris masak, rakstibt, rehkinacht un Bihbelesstabus, ka dauds zittas labbas mahzibas eemahzijas. Un ka Jehkaps Eihle jaw fazzijis: dauds no scheem skohlmeistara-ammatu usnehmu-schi; bet sche ar behdigu firdi peelectu k'acht: ne wiffi scho ammatu lihds gallam kohpuschi. Ur preeku sweizinaju un mihlestiba preminnu: Euh-ras, Lub-Eseres, Rindes, Meldseres, Dunal-kes un daschus ustizzigus skohlmeisterus; bet Deews un manna firds sinna, ka zitti pasuddu-schi; affaras man birst to fakocht: zits skohlu iswalbijis — frohgu usnehmis! Nu, ko warr darriht! ta tas irr bijis un ta tas buhs! Gohds Deewam muhsu scheligam Pestitajam, kas to-mehr jelle schur un tur wehl zittus ustizzigus us-turrejis un ka, lai arri mas, tomehr tahdi atlee-kahs, kas pasemmigi staiga, ruhpiigi sawa dar-ba, Deewu luhgdami, strabda un auglus ness ar pazeschanu, un pateiziga firdi turra tohs sal-dus wahrdu: „Effi ustizzigis lihds gallam, tad es tew to dsihwibas=frohni dohschu.“

Tas arri irr teefa, ka Zirawas un Dserwes zeenigs kung, par fawu kauschu skohlu ka ihstis tehws ar scheliq prahtu gabda un ka schihs draudjes skohlmeisters bes wiffahm ruhpehm pehz si tuma, apgehrba un maises, preeksch sew un saweem behrnneem, tikkuschi skohlas darbu warr strabdaht un kohpt un ta irr Deewa leela schehlastiba, kas tahdus mihligus, labfirdigus kungus dohd.

Tad paldees, laipnigs draugs, Jehkaps Eih-le, par Juhju mihlestibu un gohdu, ko Dserwes skohlai parahdijuschi. Tik es ween wehi bailigs sawa prahta, ka ne esnu tahds, kaddam wai-jadsetu buht. Es preezajohs, ja manni to ma-saku dewe stary mihleem Kursemmes skohlmeiste-reem un slawaju Deewu, Zirawas zeenigus kungus, scho draudsi, ka sche ta mihlohts, kluffi meerigi dsihwoht warru, Bet manna paleekama bakka irr Jesus schehlaniiba! Jesus manna ee-preezinaschana behdas, manna atweeglinaschana grubtibas, kas manni pamahza kad maldohs, stiprina wahjiba, pasarga kahrdinaschana un at-

pesti no wiffa launa, man atlaistams scheligu tohs 10,000 pohdus grehku parradus un sohli-dams manni pehz schihs dsihwoschanas aiswest pee sewim debbesis, tam peederr gohds, flawa un pateikschana muhschigi! U. B.

Kahda isstahstifchana no Pruhfchu saldata.

Kensbergê, no regimentes Eilbungs wahrda, kahda swebdeenâ basnizas eefahkuma eet kahds saldats lihds eeksch basnizas un apschschahs kreh-flâ. Zitti laudis iswelk grahmaras no kabba-tas, bet tas saldats welk no sawas kabbatas jau-nu fahrfschu=fpehli, attaisa to wallam, us-leek preekschâ weenu kahrti pehz obtras, un ap-skattahs tahs kahrtis ar apdohmigu prahtu.

Kahds affizeers ar kahdu unter-affizeeri to re-dsejuschi, brihniyahs gaujschi. Tas unter-affizeers us ta wirsneeka pawehleschanu eet pee ta saldata, un tam pawehl tahs kahrtis glab-bahht. Tas wehl labbi us tahm kahrtim passat-tahs, un nopubsdamees no basnizas isheet ahra. Pee durw un tas unter-affizeers to saldatu sagaida, to west apfuhdseht pee wirsneeka. Tas fazzija us to saldatu: tu nolabdehts, kahdu leclu ap-smeektu tu basniza effi darrijis ar tahm fasoh-tahm kahrtim; kad tu labbi atbildeht warri, tad tew ne kas ne notiks, ja ne, tad tew dirwades-mits reij zaur rikfstehm buhs jaeet. Saldats at-bildeja wirsneekam: es runnaschu, zif prattischi. Tad tas nehme tahs kahrtis un lifke tam wirsnee-kam weenu pehz obtras us galdu un fazzija: Zee-nigs wirsneek! wenazzi jeb duhfi redsedams, es us to weenu Deewu debbesis dohmaju; ja es to dirwazzi redsu, tad es dohmaju us teem dirweem pirneem zilwekeem Adamu un Gewu; ja es to tribsazzi red u, tad es us teem trim radditajeem dohmaju: us Deewu to Zehwu, Deewu to Zeh-lu un Deewu to swehtu Garru; ja es to tschetru-azzi redsu, tad es us teem tschetreem preezas-mahzitajeem: Matteus, Markus, Lufkas un Jahnis, dohmaju; ja es to preezazzi redsu, tad es us tahm preezahm wahtim dohmaju; ja es to

feschazzi redsu, tad es us tahm feschahm deenahm, kur Deews to pasauli raddijis, dohmaju; tas septinazzis irr ta septita deena, kad Deews duffeja no wisseem sawcem darbeem; ja es to astonazzi redsu, tad es dohmaju us tahm astonahm dwehselem, kas pa to laifu uhdens-pluhdös schirstä gabje: Moas ar sawcem trim dehleem un trim dehlu seewahm; tas dewinazzis irr tee dewini nepateizigi spittaligi wihri, fo Kristus wesselus darrija; tas desmitsazzis irr tee desmits Deema baußli, fo Deews Mohsum derwe us ta kalna Einai. Tee trihs fehnini no Mohru semmes nahze, un muhsu Rungam Kristum uppurus atnesse, un zettortais fehninsch irr Deews tas fehninsch par wisseem fehnineem. Tahs tschetras Jumprawas irr tahs tschetras Jumprawas, kas Kristu pee kappa mekleja. (Kur tas stabw rakstihis?) Tad winsch nehme to freizu kalpu un sweede to appafsch galdu, un sazzija: zeenigs wirsnecks, tee trihs kalwi irr tee trihs bendeskalpi, kas Jesu krusstä fitte. Tahs diwipadesmits bildes irr tee diwipadesmits mehneschi. Weenä kahrtschu speblë irr 52 kahrtis, gaddä irr 52 neddetas. Kohrschu speblë irr 65 azzis, (naw teefa) un gaddä 365 deenas. Tad tas wirsnecks sazzija: tu man no wisseem effi isteizis, bet no ta freizes kalpa tu man ne effi teizis; tad sazzija tas saldats: schis irr, (rahbidams us to affizeeri) schis irr tas, kas man deenas un naktis apsubds. Tad dabbuja tas saldats labbu dserrainu naudu, un tas affizeers palikke faunä.

F. R — g.

Teesas flubdinaschanas.

Us pawehleschanu tahs Keiserikas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walfis ic. ic. ic., tohp no Kursites pagasta teefas wiffi tee, kam kahdas taisnas prassichanas buhtu pee ta nomirruscha Wezz Ewahrdes nohmneeka Suttu Krista Herrmann, par kurra mantu parradu dehl konkurse spreesta, usazinati, diwu mehneschu starpä, tas irr libds 19tu Jubli f. g., pee wirspeemmetas pagasta teefas peeteiktes, jo wehlaq neweenu wairs ne klausihë. Krohna Kursites pagasta teefa, tai 19tä Mai 1845. 2

Johns Reekts, pagasta wezzafajs.
F. W. Freiberg, pagasta teefas ffrihweris.

Us pawehleschanu tahs Keiserikas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walfis ic. ic. ic., tohp no Waldegahles = Skehdes pagasta teefas wiffi tee, kam kahdas taisnas parradu prassichanas buhtu pee teem Waldegahles samneekem Wehdu Kristappa, Krushu Anfa un Jezu Janna, un pee teem Skehdes samneekem Maku Frizza, Tabkullu Kristappa, Duntu Behrtula un Pihluppu Andreija, kas inventariuma-truktunia, magasihnes = parradu un nespehzihas dehl sawas mahias nuishas waldischanai atdemuschti un par kurru mantam konkurse spreesta, usazinati, diwu mehneschu starpä, prohti libds 2tru Jubli f. g., pee schihë pagasta teefas peeteiktes, jo wehlaq neweenu wairs ne klausihë. Waldegahles = Skehdes pagasta teefa, tai 2trä Mei 1845. 1

(Nr. 91.) Frizz Frey, pagasta wezzafajs.
Wallewicz, pagasta teefas ffrihweris.

Us pawehleschanu tahs Keiserikas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walfis ic. ic. ic., tohp no Brohzenu pagasta teefas wiffi tee, kam kahdas taisnas parradu prassichanas pee teem Brohzenu samneekem Ahku Janne Seerdes Anfs un Laukaischu Ernest buhtu, par kurru mantu magasihnes un zittu parradu dehl konkurse spreesta, usazinati, prohti 6 neddelu starpä, wisewehtak libds 16tu Jubli f. g. pee schihë pagasta teefas ar sawahm taisnahm prassichanahm peeteiktes, jo wehlaq neweenu wairs ne klausihë. Brohzenu pagasta teefa, tai 7tä Mai 1845.

(Nr. 27.) Elakter Mittel, pagasta wezz.
Leuckart, ffrihweris.

No Krohna Aurumuischas pagasta teefas tohp wiffi tee, kam kahdas taisnas prassichanas pee ta libdschinniga Aurumuischas samneeka Matschmubrnek Janne Samuel buhtu, par kurra mantu parradu dehl konkurse spreesta, usazinati, pee laudeschanas sawas teefas libds 21mu Jubli f. g. pee schihë pagasta teefas peeteiktes un peemmetas terminä sanahkt. Krohna Aurumuischas pagasta teefa, 16tä Mai 1845. 1

(Nr. 314.) G. Feldmann, peefehdetajs.
Berg, teefas ffrihweris.

Wiffi tee, kam kahdas parradu prassichanas, pee ta Jaun-Auzes samneeka Kalnejahn Janne Bluhm buhtu, par kurru mantu parradu dehl konkurse spreesta, tohp usazinati, libds 14tu Jubli f. g. pee schihë pagasta teefas peeteiktes, jo wehlaq neweenu wairs ne klausihë. Jaun-Auzes pagasta teefa, tai 19tä Mai 1845. 1

(Nr. 29.) Behrtulait Janne Schulz, pag. wezz.
G. Hammer, pagasta teefas ffrihweris.

Kad ta prahtâ sajukkusi atraitne ta 1827tâ gaddâ mirruscha meschojuntera Ernst Bürger, ar wahruu Lamibse, dsimmusi Behrent, kas no kahdas Umboh-tes un Leel-Nikrahzes pagasteem peederrigas mantas masâ Bornisabtes Krohgâ apkohpta bijusi, ne fenn ar nahwi aischajusi, bes ka tai mantineeki buhtu palikkuschi, kas minnas dschwibas laikâ buhtu rahdi-juschees un kahdu palihdsibu tai pasneeguschu, tad tee, kas schibâ nelaites mantineeki dohmatohs buht, no Umboh-tes pagasta teefas teel usazinati, eeksch gadda laika ar peederrigahni parahdischanahni pee-meletees, un tahs apkohpschonas maksu un zittas iestehreschonas atlihdinat, ja ne — tad pehz ne-weenu mantas mekletaju wairs ne peenems un ne klausihâ. Ratsichts Umboh-tes pilli, tai 14tâ Mei 1845. 2

+++ U. Uppineek, preekschdetajs.
G. U. Adolphi, pagasta teefas srihweris.

No Krohna Bauskas pagasta teefas tohp wiffi tee, kam taisnas prassichanas buhtu pee ta libdsschwinniga Krohna Wehmeimuschas saimneeka Nikkel Wilzin, par kurra mantu magasihnes- un zittu parradu deht konkurse spreesta, usazinati, libds 28tu Juhni f. g. scheid peeteiktes, jo wehla ne weenu wairs ne klausihâ.

fihâ. Krohna Bauskas pagasta teefa, tai 28tâ April 1845.

(Nr. 138.) +++ Jehlab Jehlabjohn, preechdetajs.
F. Lust, pagasta teefas srihweris.

No Krohna Bauskas pagasta teefas tohp wiffi tee, kam taisnas prassichanas buhtu pee ta Bauskas Lat-weischu mahzitaja saimneeka Geddert Dhsol no Erring-mahiabni, par kurra mantu parradu deht konkurse spreesta, usazinati, libds 26tu Juhni f. g. scheid peeteiktes, jo wehla ne weenu wairs ne klausihâ. Bauskas pagasta teefa, tai 1mâ Juhni 1845. 3

(Nr. 190.) +++ Jehlab Turke, preechdetajs.
F. Lust, pagasta teefas srihweris.

Wiffi parradu deweji ta Jrlawasmuschas saimneeka Sahgeru Zahna Laubenalka, kas sawas mahjas ne-schizibas deht adewis un par kurra mantu parradu deht konkurse spreesta, tohp usazinati, libds 23schu Juhni f. g. pee schibâ pagasta teefas peeteiktes, jo wehla neweenu wairs ne klausihâ. Jrlawas pagasta teefa, tai 21mâ Mei 1845. 3

(I. E.) Ditto Koch, pagasta wezzakajs.
(Nr. 118.) Kollegien-Registrator E. Schwab, pagasta teefas srihweris.

Naudas, labibas un prezzu tirgus us plazzi. Rihgâ, tanni 28tâ Mei 1845.

	Sudraba nauda.			Sudraba nauda.	
	Rb.	Kb.		Rb.	Kb.
I jauns dahlderis gelbeja	1	33	I pohds lannepu tappe maksahs ar	1	—
I puhrs rudju tappe maksahs ar	1	75	I — linnu labbas furtes — —	1	70
I — kweeschu — —	2	50	I — — siktakas furtes — —	1	50
I — meeschu — —	1	50	I — tabaka — —	—	75
I — meeschu = putrainu — —	2	25	I — dselses — —	—	80
I — auju — —	1	—	I — sweesta — —	3	50
I — kweeschu = miltu — —	3	25	I muzzu filku, preeschu muzzâ — —	6	75
I — bihdeletu rudju = miltu — —	2	25	I — — wihkschnu muzzâ — —	7	—
I — rupju rudju = miltu — —	1	80	I — farkanas sahlâ — —	5	25
I — firnu — —	2	75	I — rupjas leddainas sahlâ — —	5	25
I — linnu = sehklas — —	3	—	I — rupjas baltas sahlâ — —	4	25
I — lannepu = sehklas — —	1	75	I — smalkas sahlâ — —	4	—
I — timmenu — —	5	—			

B r i h m d r i k k e h t.

No juhrmallas gubernementu augstas waldischanas puffed: Waldischanas-raths U. Weitler.